

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-2-17 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-23/462-200
Karar Tarihi : 02.07.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Burak SAĞLAM, Nilgün KOCADAĞ, Tuba YEŞİL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Hukuki Teati Derneği
Zuhuratbaba Mah. İncirli Cad. 1. Yıldız Sitesi No: 105/58 Bakırköy
İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Bitaksi Mobil Teknoloji A.Ş.
Eğitim Mah. Panayır Sk. 4/G Sadıkoğlu Plaza No:12 Kadıköy İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Bitaksi Mobil Teknoloji A.Ş.'nin akıllı cep telefonları için geliştirdiği Bitaksi uygulamasının piyasada tekelleşmeye yol açacağı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Bitaksi Mobil Teknoloji A.Ş.'nin (Bitaksi), *Bitaksi* uygulaması ile kullanıcılarına akıllı telefonlar ve bilişim sistemleri aracılığıyla ticari taksicileri yönlendirdiği, uygulamanın tüketiciler tarafından ücretsiz olarak kullanılabilirdiği ancak tüketicilere yönlendirilen ticari araçlardan belli oranda komisyon alındığı, uygulamanın yaygınlaşması neticesinde ilgili piyasanın tekelleşme ihtimalinin söz konusu olduğu ve hizmet sağlayıcılar yanında sistemi kullanan ve kullanmayan tüketiciler açısından mağduriyet yaratılabileceği iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.2.2014 tarih, 1246 sayılı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 31.3.2014 tarih ve 2014-2-17/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 9.4.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 14-14/258-M sayılı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 27.6.2014 tarih ve 2014-2-17/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda önaraştırma konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Taraf: Bitaksi

- (5) Bitaksi taksiciler için hizmetine yönelik mobil bilişim uygulamaları alanında faaliyet göstermek üzere 30.01.2013 tarihinde kurulmuştur. Şirket tarafından Android ve IOS işletim sistemine sahip cihazlara yönelik geliştirilen bir akıllı telefon uygulaması olan *Bitaksi*, 05.03.2013 tarihinde Android Google Play Store ve Apple IOS Store isimli platformlar üzerinden kullanıma sunulmuştur. Şirket hisselerinin % (.....)'i Mehmed Nazım Salur'a, % (.....)'i Aslanoba Gıda San. Tic. A.Ş.'ye, % (.....)'i de Rifat Serkan Borançılı'ya aittir.

I.1. İlgili Pazar

- (6) *Bitaksi* uygulamasıyla sunulan hizmet İstanbul ilinde taksiciler için olan kullanıcılar ile taksicileri buluşturmayı amaçlayan bir aracılık hizmeti niteliğindedir. Bitaksi'nin taksicilerle yaptığı

14-23/462-200

sözleşmeler taksinin ya da plakanın sahibiyle değil, bizzat taksiyi kullanan şoförlerle yapılmaktadır.

- (7) Dosya kapsamında ilgili ürün pazarı tanımlanırken pazarın mobil taksi çağırma uygulamaları pazarı olarak mı, yoksa taksi çağırma hizmetinin alınabileceği diğer kanallar da dikkate alınarak taksi çağırma hizmetleri pazarı olarak mı tanımlanması gerektiği değerlendirilmelidir.
- (8) Dosya mevcudu bilgilere göre günlük taksi yolculuklarının yaklaşık %(...)’i sokaktan çevirme, %(...)’i durağa gelen çağrı, çok sınırlı bir bölümü ise mobil taksi çağırma uygulamaları vasıtasıyla gerçekleşmektedir. İlk yöntemin üçüncü kişiler tarafından sunulan bir hizmet olmaması nedeniyle ilgili ürün pazarının tespiti bakımından taksi durakları ve taksi durakları benzeri platformlar (İspark taksi durakları) ile mobil taksi çağırma uygulamaları karşılaştırılmalıdır.
- (9) Gerek mobil taksi çağırma uygulamaları, gerekse taksi durakları aracılığıyla taksicilere sunulan hizmet, belirli bir bedel karşılığında gerçekleşmektedir.¹ Bununla birlikte *Bitaksi* uygulamasının kullanılabilmesi için hem taksicinin hem de müşterinin IOS veya Android işletim sistemli bir akıllı telefona sahip olması ve mobil internet erişiminin bulunması gerekmektedir. *Bitaksi* uygulaması herhangi bir telefon numarasının kullanıcı tarafından bilinmesine/kaydedilmesine ihtiyaç duyulmaması ve herhangi bir durağa yakın olmayı gerektirmemesi nedeniyle sunduğu hizmet bakımından da geleneksel taksi duraklarından ayrılmaktadır. Ayrıca uygulamanın müşterinin taksi çağırma için bulunduğu adresi bilmesine ihtiyaç bulunmaması, varış noktasına ilişkin rotanın belirlenmiş olması, hangi taksi ve taksiciyle yolculuk yapıldığının görülebilmesi ve uygulamanın İngilizce versiyonunun da bulunması gibi müşteri bakımından çeşitli avantajları mevcuttur.
- (10) Bu çerçevede dosya kapsamında ilgili ürün pazarı “mobil taksi çağırma uygulamaları pazarı” olarak belirlenmiştir. *Bitaksi*’nin sadece İstanbul’da hizmet vermesi nedeniyle ilgili coğrafi pazar ise “İstanbul ili ve ilçeleri” olarak tespit edilmiştir.

1.2. Değerlendirme

- (11) *Bitaksi*’nin faaliyet gösterdiği mobil taksi çağırma uygulamaları pazarı Türkiye’de yeni oluşan bir pazardır ve *Bitaksi*’den sonra Taksibul, Taxibul, Taxiglob ve Taksi Rehberi olmak üzere dört uygulama pazarda faaliyet göstermeye başlamıştır. Bunun yanısıra dosya mevcudu bilgilere göre Uber, Taxibeat gibi bazı yabancı uygulamalar da İstanbul mobil taksi çağırma uygulamaları pazarına giriş hazırlığındadır. Bu çerçevede pazarın henüz oluşum aşamasında olduğu ve pazara giriş engeli bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (12) *Bitaksi* 2013 yılında uygulama kapsamındaki taksicilerden herhangi bir ücret talep etmemiş, 2014 yılının ilk beş ayında ise (KDV hariç) (...)TL’lik bir ciro elde etmiştir. Taksibul adlı uygulamayı geliştiren firmanın yetkilisi ile yapılan görüşmede de henüz tanıtım aşamasında olmaları nedeniyle kullanıcılardan herhangi bir ücret talep etmedikleri ve bir cirolarının bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (13) Pazara ilk giren firma olan *Bitaksi*’nin mobil taksi çağırma uygulamaları pazarındaki pazar payı yaklaşık %(...)’dir. Bununla birlikte yukarıda da belirtildiği gibi henüz oluşum sürecindeki pazara yoğun olarak yeni girişlerin olması ve pazardan hâlihazırda elde edilen cironun ihmal

¹ Taksiciler veya (duruma göre) taksi sahipleri, taksi durağı hizmetinden faydalanabilmek için İspark duraklarına duraktan alınan her müşteri için belirli bir komisyon, özel mülk duraklara ise haftalık veya aylık aidat ödemektedir. *Bitaksi* uygulamasında ise aracı kullanan taksi şoförü ile sözleşme imzalanmakta, uygulamaya ücretsiz üye olan taksi şoförleri uygulama vasıtasıyla yaptıkları yolculukların taksimetre tutarına bağlı olarak *Bitaksi*’ye hizmet bedeli ödemektedir. Bu bedel (...) TL’ye kadar olan taksimetre tutarlarında (...)TL, (...)TL arası için (...) TL, (...) TL ve üstü taksimetre tutarlarında ise (...) TL’dir.

14-23/462-200

edilebilir düzeyde olması hususları dikkate alındığında, hâkim durum tespiti yapılabilmesi için pazarın erken bir evrede olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

- (14) Pazarın daha geniş olarak "taksi çağırma hizmetleri pazarı" olarak tanımlanması durumunda da hâkim durum tespiti yapılabilmesi için pazarın erken bir evrede olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim dosya mevcudu bilgilere göre İstanbul'daki günlük tahmini taksi yolculuğu sayısının yalnızca %(.....)'ü *Bitaksi* uygulaması aracılığıyla yapılmaktadır ve *Bitaksi*'ye üye aktif taksici sayısı İstanbul'daki toplam taksici sayısının halihazırda sadece %(.....)'ini oluşturmaktadır.²
- (15) Kaldı ki *Bitaksi*'nin hakim durumda olduğu kabul edilse dahi, dosya kapsamında *Bitaksi*'nin hakim durumunu kötüye kullandığına dair herhangi bir bulgu elde edilmemiştir.
- (16) Son olarak, *Bitaksi*'nin taksicilerle yaptığı sözleşmelerde taksicilerin rakip uygulama üreticileri ile sözleşme yapmasını engelleyen herhangi bir hükmün bulunmadığı belirtilmelidir.
- (17) Bu hususlar ışığında dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

² İstanbul Taksiciler Esnaf Odası Başkanlığı'ndan alınan bilgiye göre İstanbul'da 17.395 lisanslı taksi faaliyet göstermektedir. Gece, gündüz ve hafta sonu vardiyaları dikkate alındığında İstanbul'da yaklaşık 40.000 taksicinin bulunduğunu tahmin edilmektedir. *Bitaksi*'ye üye aktif (son bir ay içerisinde bu uygulama üzerinden yolcu kabul eden) taksici sayısı ise (.....)'dur.